

12. APRIL
2017

DRŽAVNO
TEKMOVANJE
V ZNANJU
VESELE ŠOLE

5. RAZRED OSNOVNE ŠOLE

VESELOŠOLEC/VESELOŠOLKA

ŠOLA

1. Spomin je ena najpomembnejših človekovih sposobnosti. Ne samo človek, tudi nekatere živali imajo dober spomin. Tako imajo nekateri primati odličnen ...
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. ... sekundni spomin.
- b. ... kratkoročni spomin.
- c. ... dolgoročni spomin.
- č. ... motorični spomin.
- d. ... dvorec spomina.

2. Dober spomin imajo nekatere elektronske naprave, njihovo zmogljivost merimo v bajtih.
Obkroži ustrezno možnost, tako da bosta povedi vsebinsko pravilni.

2

- a. Tisoč bajtov označuje merska enota KILOBAJT / MEGABAJT.
Milijon bajtov označuje merska enota KILOBAJT / MEGABAJT.
- b. Gigabajt je MANJŠA / VEČJA merska enota od terabajta,
terabajt je MANJŠA / VEČJA merska enota od megabajta.

3. Veselošolci radi prebiramo knjige Roalda Dahla, enega najbolj priljubljenih avtorjev za otroke. Njegovo življenje je bilo polno pustolovščin. Preberi spodnje trditve in ugotovi, kateri sta napačni. Obkroži črko pred DVEMA nepravilnima trditvama.

2

- a. Leta 2016 je minilo 100 let od smrti Roalda Dahla.
- b. Dahl je večino svojih knjig napisal v naslonjaču, prirejenem njegovi poškodovani hrbtenici.
- c. Po Dahlovi zgodbi o gremlinih je Walt Disney posnel film.
- č. Roald je mami napisal več kot 600 pisem.
- d. Na prvi dan službe je Dahl strmoglavil z letalom v Afriki.

DOBER
ZAČETEK!

4. Zgodba o Velikem dobrodušnem velikanu naj bi bila Dahlova najljubša. Kako je ime deklici, ki jo VDV odpelje iz sirotišnice v Deželo velikanov? Odgovor napiši na črto.

2

5. Veselošolci imamo radi sladko. Zdi se, da nam brez sladkorja ni živeti. Koliko pa poznamo različne sladkorje? Preberi spodnje trditve in ugotovi, kateri sta pravilni. Obkroži črko pred DVEMA pravilnima trditvama.

2

- a. Krvnemu sladkorju pravimo tudi laktoza.
- b. Sadnemu sladkorju pravimo tudi fruktoza.
- c. Mlečnemu sladkorju pravimo tudi glukoza.
- č. Namiznemu sladkorju pravimo tudi glukoza.
- d. Namiznemu sladkorju pravimo tudi saharoza.

6. Užitek povzročajo hormoni sreče. Kako se imenuje eden takšnih hormonov, ki je povezan s presnovo sladkorja? Premeči črke v besedi »nestorino« in rešitev bo tu. Odgovor napiši na črto.

2

7. Veselošolci se navdušujemo nad barvitim, eksotičnim svetom. Tudi nad orhidejami! Kako še drugače rečemo orhidejam, tej veličastni družini rastlin? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. saracenije
- b. epifitomiti
- c. kukavičevke
- č. murke
- d. metuljčnice

8. V Sloveniji raste v naravi devet vrst mesojedk, kar je za tako majhno območje precej velika številka. Kateri od naštetih rastlin pa nista slovenski mesojedki? Poišči DVE vsiljivki in ju prečrtaj.

2

rosika kukavica mastnica mešinka vrčevka

9. Leta 1517 je Martin Luter s prepričanjem o odpadkih zanimal spor velikih razsežnosti. Sledilo je nemirno obdobje reformacije. Preberi spodnje trditve in ugotovi, katere so pravilne in katere ne. Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če je napačna.

2

a. V Lutrovem času je bil papež zelo priljubljen zaradi svojega razkošnega življenja.

DRŽI

NE DRŽI

b. Martin Luter je prevedel *Biblijo* v francoščino.

DRŽI

NE DRŽI

c. Angleški kralj Henrik VIII. se je šestkrat poročil.

DRŽI

NE DRŽI

č. V času reformacije in protestantizma so sežigali čarovnice na grmadah.

DRŽI

NE DRŽI

10. Po uporniškem obdobju ni bilo nič več tako kot prej: tiskale so se knjige in izobrazba je bila dostopnejša. Slovenski protestantski pridigar Primož Trubar je napisal prvi slovenski knjigi, *Katekizem* in ...
Odgovor napiši na črtice.

2

11. Za življenje v naši družbi nujno potrebujemo denar. Dobro je, če ga znamo shraniti za pozneje, torej varčevati. V kakšni obliki je bil prvi denar v zgodovini?
Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. V bankovcih.
- b. V zadolžnicah.
- c. V bisernih ogrlicah.
- č. V kovancih.
- d. V zlatih palicah.

12. Veselošolci včasih dobimo denar, četudi še ne hodimo v službo. Kako se imenuje manjša vsota denarja, ki jo dobimo od staršev ali skrbnikov za vsakdanje potrebe in je prvi korak k lastnim financam, pa tudi k odgovornosti? Odgovor napiši na črto.

2

13. Thomas Alva Edison je bil pomemben izumitelj, zgradil je prvi pravi razvojni laboratorij. Kateri je bil njegov najslavnejši izum? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. tiskarski stroj
- b. žarnica z ogleno nitko
- c. rentgen
- č. mikroskop
- d. dinamit

14. Laboratorij je delovni prostor za znanstvene in tehnološke poskuse ter raziskave. Preberi spodnje trditve in ugotovi, katere so pravilne in katere ne.
Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če je napačna.

2

- a. Najbolj preučevana laboratorijska rastlina je ešerihija.
 DRŽI NE DRŽI
- b. Kri vseh ljudi ni povsem enaka; poznamo krvne skupine A, B, AB in O.
 DRŽI NE DRŽI
- c. Friderik Pregl je razvil tehtnico, natančno na milijoninko grama.
 DRŽI NE DRŽI
- č. Kemijske snovi lahko naročamo po katalogu..
 DRŽI NE DRŽI

15. Ob prebiranju veselošolskih tem in člankov si se srečal z nekaterimi zgodovinskimi osebami. Kdo je bil kaj? Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. Martin Luter ____	a. slovenski protestantski pisec
2. Bill Gates ____	b. nemški kralj
3. Jurij Dalmatin ____	c. renesančni znanstvenik
4. Leonardo da Vinci ____	č. nemški verski reformator
	d. ameriški poslovnež

16. Ob prebiranju veselošolskih tem in člankov si se srečal z nekaterimi sopomenkami, strokovnimi izrazi in drugimi tujkami. Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. epifit ____	a. bit
2. hibernacija ____	b. bajt
3. B ____	c. meniški red
4. jezuiti ____	č. priraslika
	d. zimsko spanje

17. V Pilovih Tačkah smo spoznali koalo in pingvina. Preberi spodnje trditve in označi, za katero žival veljajo. Če trditev velja za koalo, v okvirček napiši K, če za pingvina, vstavi P.

2

- a. Samice grejejo mladiče s svojim operjenim telesom.
- b. Premika se s kratkimi koraki in zibajočim se telesom.
- c. Pri premikanju si pomaga s kremplji.
- č. Njegove noge so občutljive za sonce in lahko dobi opekline.

18. V Pilovi rubriki Resnice o zgodovini smo se spraševali, kako določamo datume iz preteklosti, ki jih ni nikoli nihče zapisal. Katera pojma sta zašla na seznam astronomskih pomočnikov, s katerimi smo razvozlavali zgodovinske datumske uganke? Poišči DVA vsiljivca in ju prečrtaj.

2

severnica komet enakonočje lunin mrk zvezdni utrinek

19. Prekrižarili smo letošnje teme, zdaj pa zavijti pero za veselošolsko logično nalogo.

Sladkosneda veselošolca Lovro in Lidija sta imela vsak nekaj piškotov. Lovro je imel 37 piškotov. Če bi Lovro dal Lidiji 10 svojih piškotov, bi jih oba imela enako število. Koliko piškotov je imela Lidija? Odgovor napiši na črto.

2

20. Znanje tujih jezikov odpira vrata v širni svet. Reši angleško nalogo, če se učiš angleščino. Če se učiš nemščino, preskoči to nalogo in reši naslednjo nalogo v nemščini

2

Match the words that go together. Write the correct letter next to the corresponding number. (Poveži besede, ki spadajo skupaj. K vsaki številki napiši po eno črko.)

1. Matilda ____	a. phalaenopsis
2. lab ____	b. carbohydrates
3. cultivated plants ____	c. kids' classics
4. breads, jams, pasta ____	č. controlled conditions

Was passt zusammen? Schreib den richtigen Buchstaben zu der passenden Zahl. (Poveži besede, ki spadajo skupaj. K vsaki številki napiši po eno črko.)

1. Matilda ____	a. Phalaenopsis
2. das Labor ____	b. Kohlenhydrate
3. kultivierte Pflanzen ____	c. Kinderklassiker
4. Brot, Marmelade, Teigwaren ____	č. kontrollierte Voraussetzungen

